

“Обніміться, брати мої, молю вас, благаю!”, Тарас Шевченко На днях патріотична громадськість, у всіх куточках України, де лише проживають українці, відзначила героїчну сторінку визвольних змагань нашого народу, 67 річницю створення УПА.

Президент України, Віктор Ющенко, особисто побував на Волині і спільно з громадськістю цього славного краю вшанував цю дату, а заодно віддав шану селі Колки, столицю однойменної Республіки, яка проіснувала в цьому краї сім місяців, незважаючи на шалений збройний тиск з трьох сторін: німецької регулярної окупаційної армії, польської Армії Крайової і більшовицьких червоних партизанів. Президент зокрема наголосив: “Колки за сімсот років було двічі вщент знищено ворогами, – татаро монгольською ордою, та фашистською армією в 1943 році, коли проти УПА німці кинули літаки, танки, цілі дивізії регулярної армії...”

Засоби масової інформації, попри всю їхню космополітичність, з приводу вшанування 67-ї річниці створення УПА скромно, але достатньо висвітлили церемоніальний бік відзначення тої дати. Ми, в цій публікації, хочемо зробити наголос на іншій темі, без вирішення котрої подальші урочистості тих визначних подій, втрачають сенс. Мова йтиме про те, що хочемо ми визнавати це чи ні, але прихід російських більшовицьких військ на терени Західної України мав подвійне значення.

По-перше, мусимо визнати той факт, що приходу “братів-русинів” з надією чекали галичани, які прагнули визволитися від польсько-панського ярма і велико-польського шовінізму. Не випадково Західно-українська “Просвіта” зустрічала більшовиків з квітами, хоругвами та синьо-жовтими прапорами. Цей прихід російських військ, з’єднав Східну і Західну частини Великої України, що в сукупності дало 84 мільйони населення України.

Та, по-друге, відразу по приходу в Галичину москалів, більшість керівників “Просвіти” були репресовані, – розстріляні без суду й слідства, як потенційні вороги. Водночас, почалися висилки та “розкуркулення” працюючих русинських родин (русинами поляки називали всіх українців, заперечуючи саме слово “українець”, ред.). То ж нічого дивного в тому не було, що комуністична, нова для Галичини влада, своїми репресіями, зініціювала створення збройного опору проти загарбників, якими виявилися московити. А, оскільки російські “братні” обійми волиняни знали на століття більше галичан, то нічого дивного не було в тому, що УПА зародилася саме в серці Волинського краю, що потерпав чи не найбільше з трьох боків від польських і російських шовіністів (як з орлом так, і з серпом і молотом одинаково) та новоявлених грабіжників і мародерів, нацистської Німеччини. А тому мусимо визнати й те, що окрім єднання Правобережжя з Лівобережжям, єднання українського народу, облудні російські комуністи принесли на Захід України, досі там не бачений терор, після котрого пансько-польський був дріб’язком.

В Галичині ми, малі діти, співали про Колкинську Республіку пісню: “Десь там далеко на Волині, там де повстала Армія УПА, там де воскресла Україна і засіяла свобода...” Як бачимо, попри відсутність Інтернету, радіо і телекомунікацій, звістка про цю Волинську республіку чутками донеслася й до найвіддаленіших куточків бойківського села Волосянка, що межувало на той час з угорською границею. Мрія селян не сплачувати драконівські податки, що їх стягували з селян за землю, худобу, за подушне тощо поляки, росіяни та німці, вилилися в словах пісні: “...про контингенти там не знають, живуть мов пташка у раю...” Щоправда, це була лише мрія, бо Колкинська республіка мусила платити потрійний податок: червоним партизанам, німцям, польським партизанам і українським

партизанам.

В середині 40-х років, коли червоні кинули регулярні війська з танками і авіацією, що повернулися по закінченню війни з Німеччини, проти української партизанки (виступ галичан), за прикладом коричневих катів, вести фронтальні довготермінові бої на Волинських рівнинах УПА неспроможна була і вимушено отаборилася в Карпатських горах. Тут велися локальні сутички з червоно-пагонниками, ініційовані останніми, бо вище керівництво УПА мало настанову уникати боїв і берегти людей, – було сподівання на те, що холодна війна між США і СРСР переросте у збройну і УПА використає цей момент для проголошення незалежності України, а тому варто було берегти сили.

Та, уже наприкінці 2-ї світової, в керівництві ОУН сталися розбіжності: два члени ОУН Стахів і Микола Лебідь (останній – керівник СБУ УПА) виступили проти Степана Бандери, вимагаючи його відставки з посади Голови ОУН. Коли ж це їм не вдалося, вони втекли до США, але Лебідь прихопив з собою архіви ОУН. “Двійкарі” (так згодом їх охрестили бандерівці) стали по суті лютими ворогами Бандери, вочевидь і бандерівщини. Чи дійсно ті архіви ОУН через певні канали потрапили до Москви чи ні, – невідомо, але більшість агентів, котрі прямували від Бандери в Україну, потрапляли прямісінько до рук більшовиків. НКВД безпосередньо готувало їх приліт, чи перехід, а зв’язкові й не підозрювали, що їх готуються зустріти НКВД-исти, потрапляли прямо до рук катів.

Одночасно в місцеві загони УПА, де кожен в селі знав кожного упівця, засилялися агенти НКВД, що їх більшовики вербували з місцевого населення. Часто це були дівчата, котрі вдовольняли одночасно й червоних, і чорно-червоних, заражаючи сифілісом упівців, що його завезли з Німеччини червоноармійці. Дівчата, спересердя та з-ляку (чи завербовані) НКВД, видавали криївки упівців. Окрім того, діти тих хто побував в еміграції в Америці, діти комуністів (яких, до речі, винищили самі більшовики 39-40 роках) були заражені комуністичною заразою і радо співпрацювали з окупантами. З їхнього середовища часто вербували підсадних “качок” до УПА. Була ще й третя категорія вимушених зрадників в УПА: це упівці, що попадали в руки катів з НКВД, і котрі не витримували тортур. Їх відпускали під розписку назад до лісу і вони допомагали ворогу ліквідувати загони УПА, повідомляючи де розташовані криївки. Були й такі, що після ганебної практики покарання “буками”, яка сягає часів козаччини, а по суті – пруссацтва, що перейшло до царських військ, принижувало людську гідність молодих воїнів УПА і теж, нерідко, провокувало сум’яття в душі юнака і потенційну зраду...

У селі Волосянка, Славського району на Дрогобиччині, наприклад, “Соловейко”, коли його спіймали відразу пішов у загін “Яструбків” і відверто воював проти УПА. Інший, Василь Даводівський-“Квітка”, приніс більшої біди. Невловимий “Квітка”, упівський поет, працівник підпільного ж-лу “Перець”, людина-легенда, а згодом, як виявилось “білі ґаті” (білі штани, як його прозвали односельці – “в білого не стріляти!, –“Квітка” ходив постійно в білій одежі, в білих штанях), не лише наводив на криївки, але й, що значно страшніше, ще з одним провокатором штатним співробітником, майором НКВД (невідомим фактом для односельців та упівців) Ільком Бевком (вуличне прізвисько) катували тих селян, які були звинувачені в зраді УПА. Про що редакторіві признався сам “Квітка” влітку 1991 року після провалу ГКЧП, несподівано приїхавши до свого земляка Івана Любаса до Житомира. А в 2006 році сотник УПА, Чорнота, із Запоріжжя, викрив Василя Марковича, як агента ФСБ. А скільки таких було випадкових і не випадкових провокаторів насаджено в УПА під кінець сорокових років? І не випадково 1949 рік став роком тотального винищення загонів УПА в Карпатах. Тож зі смертю Романа Шухевича,

зникло і саме існування УПА. І варто подякувати покійному Василеві Кукові за його “покаянного листа” надрукованого в радянській пресі, бо цей лист дав зрозуміти діаспорі та Бандері, що не варто слати агентів в Україну, оскільки явки підпілля на початку 50-х років були повністю контрольовані органами НКВД і зв’язкові потрапляли просто в лапи катам.

Тиждень гостюючи в Житомирі, в садибі свого земляка, “Квітка” розказував і розказував. Розказував як в різний час, за різних обставин гинули його друзі партизани, а він молився під посвист куль і вони його не брали! По ньому стріляли впритул, а він видирався вверх по кручі і кулі його навіть не поранили!.. Безліч таких історій, котрі захоплено слухала дружина Любаса, але останнього точив черв’як недовіри. Крапку поставив сам Василь, розказавши як винахідливо повісив Білинець Настю та її батька Матвія, які буцім-то, видали криївку її коханця-упівця. Тоді, ще до кінця не розібравшись в думках щодо “Квітки”, йому й було заявлено, що так міг діяти лише ворог УПА, бо та смерть батька і доньки Білинців вразила була все село своєю жорстокістю. Бо так поступали лише енкаведисти влаштовуючи арештованим жінкам, упівським матерям і сестрам інквізиторські тортури. Пару років тому, колишній сотник УПА “Чорнота” зателефонував редактору “Клича нації”, що знайшли у Василя записничку з усіма іменами ветеранів, і що той признався, що дані з нього вимагає ФСБ.

Здавалось би тема вичерпана. Та живе у Волосянці онук того вбитого “Квіткою” Матвія Білинця і покійної Настасі Матвіївни племінник, Білинець В.Я. Має вищу освіту, від “Нашої України” отримав підтримку на виборах до місцевих рад і уже друге скликання займає посаду сільського голови у Волосянці. Здавалось б, – а що ж тут поганого? Хлопець не затаїв образу на учасників визвольних замахів, воїнів УПА, та й чи упівці винні у смерті його діда, тітки, чи то хитрі технології червоних інквізиторів? І чи відповідальний племінник за те, що його дядько Михайло залізничник, але з кулеметом Дехтярова гасав по лісах полюючи на упівців із іншими “яструбками”? Чи відповідальний молодий голова сільради за дії свого другого дядька Федора, який жив у хаті фронтовика Любаса В.І. та репресованої вдови Любас Анни І., а їхні троє дітей напів-голодні тинялися без кутка і притулку, бо Федір Білинець хотів жити у хаті раптово осиротілих дітей, бо він був голова колгоспу, він був пан в селі. Старшому з дітей Любасівської родини не знайшлося роботи в рідному селі, бо треба було звільнити хату в центрі села для комуністичного посіпаки, Білинця Ф.М., а місце в бібліотеці села – для молдаванина-яструбка, Збері.

Дійсно, чи можуть нині відповідати діти за дії покійних батьків, дядьків як від комуністів, так і від націоналістів? Не закликаємо забути родинний біль там чи там, але нагадуємо, що в українців не було, і не повинно бути кровної помсти. І якщо ми хочемо мати міцну самодостатню державу, в якій буде престижно жити і старим, і молодим, – ми мусимо прислухатися до закликів Президента держави і застосувати іспанський варіант, – іспанські франкісти і іспанські ліві, заради Іспанської Іспанії, подали руку один одному, і нині наші заробітчани мріють потрапити до Іспанії, щоби на другорядних, не престижних роботах, заробити кошти для родини, що потерпають в Україні без роботи і навіть без надії на справедливість.

Спитаєте, а чому раптово редактор “Клича нації” присікується до перспективного молодого голови села Волосянки, земляка, коли сам редактор давно проживає поза межами рідного села? Не придирається, не прагне помсти, що такі от білинці, разом з губалями та іншими заставили його написати заяву на звільнення з роботи, коли Любас відмовився йти голосувати в свої післяшкільні 17 літ. Покійний уже радянський голова

села Микола Губаль, що п'яний гасав по селу з пістолетом і запитував: "Ти що проти радянської влади!?" Не проти. Просто "ради" були не українські. Та й хто тепер відповідь за те, що Любас Олену, матір шістьох дітей, оскаженілий старший лейтенант Бойко застрелив на очах у дітей, бо та не сказала якою дорогою втекли упівці...

Україну треба рятувати, каже Президент, і розуміємо – робити це слід гуртом. І саме такі от молоді голови села мали б бути прикладом для односельців. Але як читати листа від заступника генерального прокурора України, Т.Корнякової, яка відповідає народному депутату, що "...Установлено, службові особи Волосянської сільської ради у змові з працівниками Сколівського районного відділу земельних ресурсів протягом 2003-2004 років незаконно погоджували надання у приватну власність та оренду земельні ділянки для будівництва за рахунок земель, які перебувають у постійному користуванні ДП ЛГП "Галсільліс". За цим фактом Львівським міжрайонним природоохоронним прокурором порушено кримінальну справу, ведеться досудове слідство. Документ №86 від 30.05.2005р. Кажете все? ні, не все...

Лист-звернення народного депутата Кармазина Юрія Анатолійовича до:

Генерального прокурора Медведька Л.І.; до Голови державного комітету України із земельних ресурсів Кулініча О.М.; до Голови Служби Безпеки Наливайченка В.О.; копія Ріжніву Ф.М. в село Волосянку, якому чомусь більше всіх потрібно боротися з розкраданням землі. Дивак чоловік!

"щодо перевірки фактів порушення норм земельного законодавства. Вчинення корупційних діянь та злісного зловживання своїм службовим становищем головою Волосянської сільської ради білинцем В.Я. та посадовими особами відділу земедбних ресурсів Сколівського району. Вжиття відповідних заходів реагування в порядку ст. 97 Кримінального процесуального кодексу."

Далі депутат каже адресантам, що до нього вдруге звертається з листом Ріжнів Федір Михайлович, з села Волосянки, який стверджує. що відкрито чимало кримінальних справ з розбазарювання землі в Волосянці, але досі не було жодного суду, а натомість Білинець В.Я. у власному кабінеті поламав ребра Ріжніву Ф.М., а міліція області, замість допомоги і захисту постраждалого, стала на бік кривдника...

За браком місця на шпальтах газети додамо лишень, що лист-запит, Кармазина Ю.А. №696. датований 21 липня цього року. Коментарі зайві, – висновку ніхто не зробив і навіть не намагався припинити злочинні дії влади в селі. Бо, як стверджує Федір Ріжнів, на запитання: чому голова сільради порушує закони України, і як він міг зрадити Президента? – Голова Волосянської сільради відповів: "А хто для мене Ющенко? – Тут я Закон!" майже Наполеон, шкода лишень, що не всім відомо те, як Наполеон, будучи напів-жінкою, закінчив своє життя на острові Елена...

А щодо поради землякам редактора. То, насамперед не продавайте батьківську землю зайдам, паршивці, бо ще й закону про землю як товар немає. Та й без вас голова нічого не продав би. Не присвоюйте, те що вашим родинам не належить, – землі репресованих родин (в тім числі й любасівські землі), бо продаєте землю ваших потомків, бо в кінцевому підсумку кожному потрібно 2 метри квадратні. Пам'ятайте про це! Пригадайте, що належите до славного бойківського роду і, що переважна більшість упівців пішли з життя молодими не для того щоби ви, плюгавці, продавали землю жидам.

І голові сільської ради: Хто тебе, небораче, захистить, коли ти злодіям станеш непотрібним? І якщо мученик ГУЛАГ-ів, сталінських психіатричок, де він провів 29 довгих страхітливих літ, Михайло Луцик, не зміг подарувати селу власну хату під упівський

музей, бо сільська “худоба” ,била вікна в його батьківській хаті, бо за советів там, бач, був сільмаг, дуже зручний для всіх! – а ти йому не допоміг, то хто ти? – скажи сам. Коли молода пара купила в покійного Михайла Луцика, Оунівця-політв'язня, останнього з роду Данила Галицького, діда якого жорстоко мордували, доки не вбили, поляки, за його королівське походження, чому ти забороняєш їм мати прилеглу до хати землю, як обійстя? Це ж родинна земля Луциків!

Михайло Луцик то була ціла легенда, колишній керівник ОУН Закарпаття, Його фото-архів, його фототека всіх упівців нашого краю, в тім числі й з Волосянки, мали бути в тім музеї, а ти не допоміг, не допоміг ніхто. Михайло Луцик написав чотирьох-томник Львівського літопису; спільно з Канадським істориком – історію “Лицарів ордену Саса”, що охороняли “Шовковий шлях”; його кандидування в Президенти України 1991 р; все це і багато іншого, що він робив для Соавчанського району, – це честь для села Волосянки, як і те, що цар Микола 2-й приїздив до Луциків у Волосянку у 1914 році познайомитися, при супроводі 300 драгунів. А ти воюєш і далі з Луциками, однофамільцями Михайла, молодією парою, що мала необережність купити в Михайла родинну хату, а садибну землю ти їм не даєш. Там, у їхньому тепер дворі, досі стоїть отой дурний пам'ятник “радянським воїнам-визволителям”. Кого визволили ті “визволителі” тепер уже знає весь світ. І не можна пам'ятника катам, перетворювати по-блюзнірському на пам'ятника воїнам УПА, бо то є наруга над полеглими від рук тих визволителів, і тих кого під дулом ППШ вивозили взимку, як завше, до Сибіру. Вони й Любаса І.В. “визволили” від його власності, від його родини: матері, тітки Параски, ОУН-івки, сестри Настасі, що померла в ТАЙШЕТЛАЗ-і, 5-и двоюрідних братів, що загинули в УПА, його вуйка Петра і стрія Луки, дядька Кремінського Андрія, старшого, –а скільки односельців, ровесників! Схаменися, чоловіче, якщо ти українець, – ще не пізно. Доки не пізно! –бо скоро ти можеш почати вбивати...

Редакційний варіант публікації, На прохання Федора Ріжніва і надані ним матеріали та документи, підготував Маркіян Гудз